جبرئیل چه می گوید؟

نبی اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود : مازال جبرئیل یوصینی بالجار حتی ظننت انه سیورثه جبرئیل دربارهء همسایه آنقدر به من سفارش کرد که پنداشتم همسایه از همسایه ارث خواهد برد .

اهمیت همسایه

حدیثی از حضرت فاطمه سلام‌الله‌علیه دربارهء همسایه نقل شده است که اهمیت دوچندان حفظ حقوق همسایه را می رساند :

عن ابن مسعود قال جاء رجل الی فاطمة علیها سلام فقال یا بنت رسول الله هل ترک رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم عندک شیئاً فطو قنیه فقالت یا جاریة هات تلک الجریدة ، فطلبتها فلم تجدها فقالت و یلک اطلیبها فانها تعدل عندی حسناً و حسیناً ، فطلبتها فاذاً هی قدقممتها فی قمامتها فاذاً فیها قال محمد النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم لیس من المؤمنین من لم یأمن جاره بوائقه و من کان یؤمن بالله و الیوم الاخر فلا یؤذی جاره .

از ابن مسعود روایت شده که مردی به خدمت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها شرفیاب شد و عرضکرد ای دختر پیغمبر آیا از ما ترک رسول خدا چیزی نزد شما موجود است ؟ حضرت فرمود ای کنیزک آن چوب تر برایم بیاور ، کنیزک حسب الامر جستجو کرد اما آنرا نیافت حضرت فرمود وای بر تو جستجو کن تا پیدا کنی ، زیرا که آن (جریده) در ارزش معادل حسن و حسین است .

کنیزک که جارو کرده بود در آنجا پیدا کرده و به حضرت زهرا سلام الله علیها داد در آن نوشته بود (فرمود رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم مؤمن نیست کسیکه همسایه از بلا و آزار او در امان نباشد و کسیکه ایمان به خدا و روز قیامت دارد همسایه اش را آزار نمی دهد .

همسایه کیست؟

قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم کل اربعین داراً جیران من بین یدیه و من خلفه و عن یمینه و عن شماله.(__جة البیضاء فی آداب الصحبة و المعاشرة .)

فرمود رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم هر چهل خانه از پیش رو و از پشت سر و از راست و چپ همسایه اند .

حق همسایه بر گردن همسایه

حق الجاران مرض عدته وان مات شیعته وان االستقرضک اقرضته وان اصابته مصیبة عزیته وولا ترفع بنائک فوق بنائه فتسد علیه الریح .

فرمود رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلمحق همسایه آن است که اگر مریض شد،عیادتش کنی واگرمردهمراه جنازه اش بروی واگر ازتوقرض خواست بدهی و اگر حادثهء خوشی بر او رخ داد ، تهنیتش گوئی و اگر مصیبتی رخ داد تعزیتش گوئی و بنای خود را از بناء و ساختمان او فراتر نبری و جریان باد را بر او نبندی .

حفظ حریم همسایه

قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ، من اطلع علی بیت جاره فرای عورة رجل او شعر امراة او شیئاً من جسدها علی الله ان یدخله النار لا یبالی

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود هر کس که به خانهء همسایه اش نگاه کند و عورت مردی یا موی زنی ، یا قسمتی از بدن او را ببیند بر خداوند است که او را به آتش ببرد و باکی ندارد .

دعا برای همسایه

امام حسن علیه السلام فرمود :

شبی مادرم، حضرت فاطمه زهرا علیهاسلام، به عبادت ایستاد و من تا صبح، جز دعا برای همسایگانمان چیزی از او نشنیدم. صبح که شد، در پاسخ سؤال من گفت:«پسرم اول همسایه، بعد خودمان ».

دیگر حقوق

همسایه علاوه بر حقوق ظاهری فراوانی که در کتابهای فقه و حقوق و اخلاق ذکر شده است، حقوق پنهان دیگری هم بر گردن همسایه دارد (از جمله دعا در حق او .(

همسایه باید با همسایه خویش ارتباط و محبتی قلبی بر قرار سازد. از جمله حقوق دیگر همسایه این است که در هنگام مریضی به عیادتش بشتابیم، اگر از سفر باز آمد به دیدنش برویم، و در مصائب به او تسلیت بگوییم، نیازهای او را برآوریم و از هر گونه اذیت و آزار بپرهیزیم.